

12. november 2010

UDBREDELSE AF ANSVARLIG VÆKST

- ANBEFALINGER FRA RÅDET FOR SAMFUNDSANSVAR

1. Indledning: anbefalinger til ny handlingsplan for virksomheders samfundsansvar	2
2. Hvad er samfundsansvar?	3
2.1. Fokus på menneskerettigheder og internationale miljøstandarder.....	4
3. En fælles vision for ansvarlig vækst.....	5
4. Hvordan realiseres visionen om globalt lederskab?	6
5. Målsætninger og initiativer.....	9
Indsatsområde 1: Strategisk forankring og globale frontløbere.....	9
Indsatsområde 2: Respekt for internationale principper	9
Indsatsområde 3: Kommunikation & rapportering	10
Indsatsområde 4: Gunstigt miljø for samfundsansvar.....	11
6. Initiativer på udvalgte områder	11
7. Medlemmer af Rådet for Samfundsansvar	19

1. Indledning: anbefalinger til ny handlingsplan for virksomheders samfundsansvar

Af ”Handlingsplan for virksomheders samfundsansvar” (maj 2008) fremgår det, at regeringen ønsker at fremme en udvikling, hvor endnu flere danske virksomheder arbejder aktivt med forretningsdrevet samfundsansvar¹ – i særdeleshed, når de opererer internationalt.

Dette skal bidrage til handlingsplanens overordnede målsætning om at gøre Danmark og danske virksomheder kendt for ansvarlig vækst.

Rådet for Samfundsansvar hilser regeringens hidtidige indsats for at støtte danske virksomheders arbejde med samfundsansvar velkommen. Rådet deler regeringens opfattelse af, at samfundsansvar skal være til gavn for både den enkelte virksomhed og samfundet. Rådet er ligeledes enig i, at samfundsansvar ikke blot vedrører virksomheder, men i høj grad også investorer og offentlige institutioner. Endelig finder Rådet det positivt, at regeringen fokuserer på FN’s Global Compact og Principles for Responsible Investments (PRI) som en fælles international ramme for danske virksomheders arbejde med samfundsansvar².

Det er på denne baggrund Rådets vurdering, at de grundlæggende målsætninger og rammer i regeringens nuværende handlingsplan vil være relevante også i de kommende år.

Arbejdet med at implementere regeringens nuværende handlingsplan er nu afsluttet. Rådet for Samfundsansvar præsenterer derfor her anbefalinger til en ny handlingsplan for virksomheders samfundsansvar. Rådet bemærker, at to initiativer ikke er gennemført. Det drejer sig om en international konference om innovation og fokus på samfundsansvar i erhvervsfremmesystemet.

Initiativerne i regeringens nuværende handlingsplan har skabt gode rammer for den fremtidige udvikling på området. Det blev bekræftet ved FN’s Global Compact topmøde i juni 2010, hvor Danmark blev fremhævet som et godt eksempel på, hvordan regeringer kan skabe gode rammer for samfundsansvar. De grundlæggende rammer er nu på plads og skal fremover konsolideres.

I de kommende år er udfordringen først og fremmest at fylde rammerne ud. Ansvarlig vækst skal udbredes hos virksomhederne. Også det offentlige, organisationer, investorer og forbrugere skal bidrage til et gunstigt klima for samfundsansvar.

¹ Forretningsdrevet samfundsansvar svarer til den engelske betegnelse *Strategic CSR* (*Corporate Social Responsibility*). Jf. Porter & Kramer (2007): ”The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility”, Harvard Business Review.

² Rådet finder det positivt, at fra regeringen fremlagde sin handlingsplan i 2008 er antallet af danske virksomheder, der deltager i Global Compact næsten fordoblet fra 54 til i alt 211, heraf 187 virksomheder (november, 2010). Samme tendens ses blandt investorer – hvor kun fire danske investorer i 2008 havde tilsluttet sig PRI, er der nu 19 investorer, der har tilsluttet sig.

Samtidig er der dog på udvalgte områder behov for en styrket indsats, hvis Danmark i lyset af den internationale udvikling også i de kommende år skal bevare en international førerposition inden for samfundsansvar. Rådet mener, at der er behov for en styrket indsats inden for følgende områder:

- *Strategisk forankring og globale frontløbere:* Det er nødvendigt at udbrede strategisk samfundsansvar især blandt mindre virksomheder. Flere store danske virksomheder bør udvikle deres indsats til globalt lederniveau.
- *Respekt for internationale principper:* Det er nødvendigt, at danske virksomheder engagerer sig aktivt i at imødekomme sociale og miljømæssige udfordringer i verden.
- *Kommunikation og rapportering:* Det er nødvendigt at styrke virksomhedernes kommunikation og rapportering om samfundsansvar.
- *Gunstigt klima for samfundsansvar:* Det er nødvendigt at styrke samspillet mellem virksomheders samfundsansvar og samfundsansvar hos forbrugere, investorer, organisationer og i den offentlige sektor.

2. Hvad er samfundsansvar?

Rådet for Samfundsansvar forstår virksomheders samfundsansvar (corporate social responsibility, CSR) på følgende måde:

Virksomheden viser samfundsansvar og skaber værdi for både virksomhed og samfund ved i dialog med sine interessenter at håndtere sociale, miljømæssige og etiske udfordringer i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper for samfundsansvar.

Samfundsansvar omfatter aktiviteter inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, der ligger ud over lovgivningen³. Det handler *både* om at imødekomme grundlæggende *samfundsmæssige* forventninger om ansvarlighed og *forretningsmæssige* forventninger til fordel for styrket konkurrenceevne.

Rådet anbefaler virksomheder at arbejde *strategisk med* samfundsansvar. Virksomhedens samfundsansvar skal forankres i strategi, organisation og forretningsaktiviteter og tilrettelægges efter den enkelte virksomheds strategiske udfordringer og kernekompetencer⁴. Det handler både om at håndtere risici og om at udvikle forretningskoncepter, produkter

³ Det stemmer overens med EU's opfattelse af, at "...at virksomheder beslutter at gå langt videre end, hvad der minimum kræves ifølge lovgivningen og forpligtelser i forbindelse med kollektive overenskomster, for at opfylde samfundsmæssige behov." (KOM(2006) 136 endelig, s 1)

⁴ Porter, M.E. & Kramer, M.R. (2006) "Strategy and Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility", *Harvard Business Review*, December 2006, pp. 78-92.

og serviceydelser, som på samme tid skaber vækst for virksomheder og sociale og miljømæssige fremskridt for samfundet.

For Rådet betyder samfundsansvar også, at virksomheder respekterer *internationale principper for samfundsansvar* - uanset hvor i verden virksomheden driver forretning. Af afgørende betydning er beskyttelsen af og respekten for menneskets frihed og værdighed, og målsætningen om en bæredygtig udvikling. Det er i overensstemmelse med FN's Global Compact.

2.1. Fokus på menneskerettigheder og internationale miljøstandarder

FN's Generalsekretær har udpeget en særlig repræsentant, John Ruggie, til at analysere og komme med anbefalinger om forholdet mellem menneskerettigheder og erhvervsliv. Ruggie har defineret rammen om menneskerettighederne som "Protect, Respect and Remedy". Det er staternes ansvar at *beskytte* mod krænkelse af menneskerettighederne. Det er virksomhedernes ansvar at *respektere* menneskerettighederne. Sker der stadig krænkelse, bør der være *klagemekanismer*, der kan placere ansvaret.

John Ruggie forventer at fremlægge sine endelige anbefalinger i 2011, men allerede nu står det klart, at det vil føre til styrkede forventninger til virksomheders indsats for ikke at krænke menneskerettighederne. Virksomheder bør udvise rettidig omhu (*due diligence*) og tage rimelige skridt til at sikre respekt for disse principper, når de driver forretning. Konkret har Ruggie udtalt som sin foreløbige holdning, at virksomheder bør; 1) udforme en politik på menneskerettighedsområdet, 2) vurdere betydningen af virksomhedens aktiviteter for menneskerettighederne, 3) integrere disse værdier og resultater i virksomhedens ledelsessystemer, og 4) monitorere, rapportere og følge op på resultaterne⁵.

Menneskerettighederne er også et centralt udgangspunktet for FN's Millennium Development Goals – de såkaldte 2015-mål –, der skal sikre en værdig og bæredygtig fremtid for verden inden år 2015. Internationalt bl.a. i regi af FN's Global Compact er der øget fokus på, hvordan virksomheder i deres arbejde med samfundsansvar kan bidrage til at fremme opfyldelsen af de otte 2015-mål.

Derfor bliver respekt for menneskerettighederne, herunder arbejdstagerrettigheder, og globale sociale og miljømæssige udfordringer en afgørende ramme for danske virksomheders arbejde med samfundsansvar i de kommende år.

Rådet anerkender, at det i praksis kan være en udfordring for virksomheder at respektere disse principper i enhver situation⁶. I nogle lande kan det være forbundet med betydelige dilemmaer – eksempelvis hvor national lovgivning og efterlevelse af internationalt anerkendte principper ikke er til stede eller håndhæves.

Virksomheder kan imidlertid ikke løse opgaven alene. Internationalt er der i stigende grad fokus på, at virksomheders samfundsansvar udfolder sig bedst muligt i et effektivt samspil med forbrugere, investorer, organisationer og den offentlige sektor.

⁵ Jf. <http://www.business-humanrights.org>

⁶ Jf. Rådets retningslinjer for ansvarlig leverandørstyring – www.raadetforsamfundsansvar.dk

Det kommer blandt andet til udtryk ved, at den første internationale standard, ISO 26000 for samfundsansvar vejleder generelt om samfundsansvar hos både virksomheder og andre organisationer, herunder den offentlige sektor. Det er Rådets opfattelse, at ansvarlig vækst bør være en fælles vision for virksomheder, investorer, forbrugere, organisationer⁷ og den offentlige sektor.

3. En fælles vision for ansvarlig vækst

Med udgangspunkt i regeringens nuværende handlingsplan bør visionen for den samlede indsats være, at Danmark viser globalt lederskab for ansvarlig vækst.

Skal denne vision realiseres, er der efter Rådets vurdering behov for at udbrede ansvarlig vækst og skabe et gunstigt klima for virksomheders samfundsansvar.

VISION
DANMARK SKAL VISE GLOBALT LEDERSKAB
FOR ANSVARLIG VÆKST

Vi skal fremme ansvarlig vækst ved, at alle aktører i samfundet hver tager en aktiv rolle:

- *Virksomheder* skal arbejde med strategisk samfundsansvar, og flere danske virksomheder skal blive globale frontløbere.
- *Forbrugere* skal sikres mulighed for gennem deres indkøb at være drivkraft for ansvarlig vækst.
- *Investorer* skal gennem deres investeringer være drivkraft for ansvarlig vækst.
- *Organisationer* skal gennem egen indsats og gennem krav og dialog være drivkraft for ansvarlig vækst.
- *Den offentlige sektor* skal gennem relevante offentlige aktiviteter, herunder særligt indkøb, være drivkraft for ansvarlig vækst.

⁷ Med organisationer menes interesseorganisationer i bred forstand – det vil sige både faglige organisationer, erhvervsorganisationer og NGO'ere.

4. Hvordan realiseres visionen om globalt lederskab?

Rådets anbefalinger har til formål at pege på indsatsområder, der fremmer visionen om, at Danmark skal vise globalt lederskab for ansvarlig vækst. Anbefalingerne bør bygge på en vurdering af status for samfundsansvar i Danmark i lyset af den internationale udvikling.

Neden for peges på nogle af de vigtigste nationale og internationale tendenser inden for rammerne af en SWOT-analyse⁸. Fokus er på nationale styrker og svagheder, og internationale muligheder og trusler⁹. Det skal bemærkes, at internationale trusler også kan være en mulighed, hvis de pågældende forhold udnyttes positivt. Det skal endvidere bemærkes, at hensigten er at give et enkelt overblik over væsentlige forhold - ikke en udtømmende oversigt.

Figur 1: SWOT-analyse af samfundsansvar nationalt og internationalt

Danmark skal vise globalt lederskab for ansvarlig vækst	
Styrker nationalt	Svagheder nationalt
Flertallet af virksomheder arbejder allerede med samfundsansvar med fokus på miljø og medarbejdere. Antallet af danske medlemmer af Global Compact er stigende.	Over halvdelen af virksomhederne - navnlig små- og mellemstore virksomheder (SMV'ere) - arbejder ikke <i>strategisk</i> med samfundsansvar, kender ikke udbyttet af deres indsats og kommunikerer ikke om denne.
Stigende antal danske institutionelle investorer har tilsluttet sig de FN støttede principper for ansvarlige investeringer og arbejder med aktivt ejerskab ¹⁰ .	Manglende aktivt ejerskab og fokus på sociale, etiske og miljømæssige forhold i investeringer hos ikke-institutionelle investorer.
Stærke traditioner for bredt samarbejde mellem NGO'er, erhvervsliv, forbrugere, investorer og myndigheder.	Få partnerskaber mellem virksomheder og organisationer i relation til udfordringer i udviklingslande (særligt FN's 2015-mål).
Regeringens handlingsplan har skabt bedre rammer for at fremme samfundsansvar.	Samfundsansvar i forhold til offentlige indkøb er ikke koordineret mellem stat og kommuner.

⁸ Strengths, Weaknesses, Threats, Opportunities.

⁹ Rådet lægger vægt på, at det billede, der tegnes er retvisende, men erkender, at der kan være indbygget visse metodiske svagheder og begrænsninger i de undersøgelser der ligger til grund. Der er lagt vægt på at gøre det enkelt og kort, hvorved de "mange mellemregninger" er undladt.

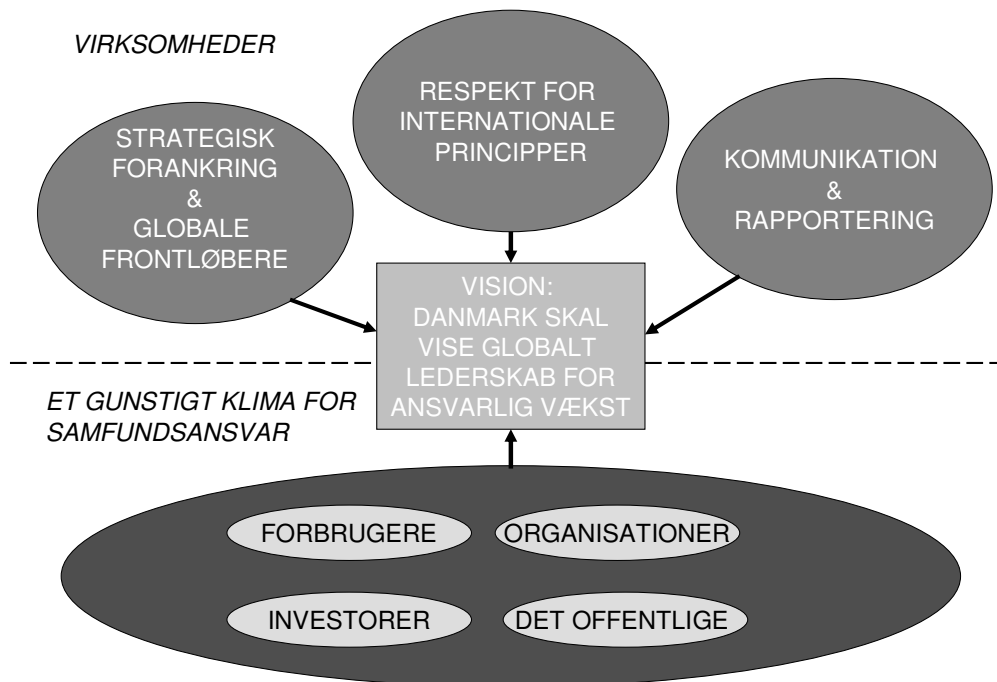
¹⁰ Etiske investeringer implementeres gennem forskellige strategier. Disse strategier kan reduceres til fire kategorier: 1. Negativ screening (fravalg og salg) 2. Positiv screening (præferencer og tilvalg) 3. Engagement (aktivt ejerskab) 4. Integration (aktiv investeringsstyrings proces) Eurosif SRI study 2008.

Danmark skal vise globalt lederskab for ansvarlig vækst	
Muligheder internationalt	Trusler internationalt
Stærkt dansk engagement i FN's Global Compact	Nye globale, sociale og miljømæssige udfordringer, der ikke udnyttes positivt (f.eks. sammenkædningen af virksomhedens sociale mål med FN's Millennium Development Goals).
Internationale investorer og erhvervsledere har i stigende grad fokus på virksomheders samfundsansvar.	Stigende global konkurrence fra nye vækstøkonomier / finansiell krise.
Kommende anbefalinger fra FN om menneskerettighederne og erhvervsliv udgør fælles international ramme.	Danmarks globale lederskab udfordres af, at nogle store udenlandske virksomheder er kommet langt i forhold til respekt af menneskerettighederne.
Medarbejdere og forbrugere fokuserer internationalt på virksomheders samfundsansvar.	Danmarks globale lederskab udfordres af, at nogle store udenlandske virksomheder er førende, når det handler om samfundsansvar.
Store danske virksomheder og investorer redegør for samfundsansvar i årsregnskabet.	Danmarks globale lederskab udfordres af, at nogle store udenlandske virksomheder har fokus på fuld integreret rapportering og anvendelse af GRI-standarden.

Samlet set mener Rådet, at der på baggrund af ovenstående analyse, er behov for en forstærket indsats på fire områder:

- *Strategisk forankring og globale frontløbere:* Det er nødvendigt at udbrede strategisk samfundsansvar især blandt mindre virksomheder (SMV'ere). Flere store danske virksomheder bør udvikle deres indsats til globalt lederniveau.
- *Respekt for internationale principper:* I de kommende år vil menneskerettighederne og FN's Millennium Development Goals (2015 målene) være i fokus i den internationale udvikling inden for samfundsansvar. Det er nødvendigt, at danske virksomheder engagerer sig aktivt på dette område.
- *Kommunikation og rapportering:* Det er nødvendigt at styrke virksomhedernes kommunikation og rapportering om samfundsansvar.
- *Gunstigt klima for samfundsansvar:* Det er nødvendigt at styrke samspillet mellem virksomheders samfundsansvar og samfundsansvar hos forbrugere, investorer, organisationer og i den offentlige sektor.

Figuren neden for viser, hvordan de fire indsatsområder alle hver for sig og samlet set understøtter visionen for ansvarlig vækst:

Som det fremgår af Rådets kommissorium¹¹, er det Rådets opgave at ”..*understøtte danske virksomheders arbejde med samfundsansvar...*”. Derfor er fokus i disse anbefalinger på virksomheder, private og offentlige, og på hvordan forbrugere, investorer, organisationer og det offentlige kan være *drivkraft* for virksomheders samfundsansvar. Rådet mener imidlertid, at også organisationer, investorer og det offentlige, kan drage fordel af selv at arbejde strategisk med samfundsansvar – i overensstemmelse med den vejledende standard for samfundsansvar, ISO 26000. Fokus for Rådets arbejde er virksomhedernes samfundsansvar - private såvel som offentlige virksomheder.

¹¹ Jf. <http://www.raadetforsamfundsansvar.dk>

5. Målsætninger og initiativer

Med afsæt i visionen i afsnit 3 og situationsanalysen i afsnit 4 har Rådet opstillet en række mål for de fire indsatsområder frem mod 2015 – med udgangspunkt i Rådets rapport om dansk erhvervslivs indsats indenfor samfundsansvar (februar 2010)¹².

For at opfylde målsætningerne foreslår Rådet først og fremmest at opretholde og konsolidere den nuværende indsats, samt på udvalgte område at iværksætte initiativer, som beskrives i det følgende (se afsnit 6 for en uddybende beskrivelse).

Indsatsområde 1: Strategisk forankring og globale frontløbere

Målsætning: Over 50 % af danske virksomheder har i 2015 en strategi og/eller politik for samfundsansvar (mod 31 % i 2010).

Rådet anbefaler:

- At regeringen - i samarbejde med erhvervsorganisationer - fremmer udbredelsen af strategisk samfundsansvar særligt blandt SMV'erne - ved at gøre det nemt og enkelt for mindre virksomheder at arbejde med strategisk samfundsansvar.
- At regeringen i samarbejde med virksomheder og organisationer iværksætter initiativer, der understøtter, at flere store danske virksomheder bliver globale frontløbere inden for samfundsansvar.

Indsatsområde 2: Respekt for internationale principper

I de kommende år vil der være international opmærksomhed på virksomheders respekt for og engagement i at fremme internationale principper for samfundsansvar, herunder særligt menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og miljømæssige standarder. Med den stærke tilslutning til FN's Global Compact og PRI blandt danske virksomheder og investorer har Danmark et godt udgangspunkt, som imidlertid bør udbygges og styrkes i de kommende år.

Målsætning: 500 danske virksomheder er i 2015 medlem af Global Compact (mod 187 i november 2010).

12

www.raadetforsamfundsansvar.dk/graphics/Samfundsansvar.dk/raadetforsamfundsansvar/Dokumenter/Dansk%20erhvervslivs%20indsats%20inden%20for%20samfundsansvar.pdf

Rådet anbefaler:

- At *regeringen* bør sætte sig som mål at gennemføre og efterleve de kommende anbefalinger fra FN's særlige repræsentant for menneskerettigheder og erhvervsliv.
- At *regeringen - også i samarbejde med organisationer* - støtter danske virksomheder efterlevelse af de ti principper i Global Compact.
- At *regeringen* tager initiativ til en række pilotprojekter for at udbrede den vejledende standard for samfundsansvar, ISO 26000 i samarbejde med relevante aktører.
- At *regeringen og organisationer* styrker FN's menneskerettigheder og FN's 2015-mål som international ramme for danske virksomheders arbejde med samfundsansvar.

Indsatsområde 3: Kommunikation & rapportering

Målsætning: Over 60 % af danske virksomheder kommunikerer i 2015 om samfundsansvar (mod 43 % i 2010).

Rådet anbefaler:

- At *regeringen* tager initiativ til at forbedre virksomhedernes rapportering om samfundsansvar.
- At *regeringen - i samarbejde med organisationer* - udbreder en vejledning om bæredygtig markedsføring.

Indsatsområde 4: Gunstigt miljø for samfundsansvar

En afgørende forudsætning for at udbrede ansvarlig vækst i dansk erhvervsliv – både til store og små virksomheder – er at fremme en positiv interesse i samfundsansvar fra virksomhedernes nøgleinteressenter; forbrugere, investorer, organisationer og det offentlige.

Målsætning: Danmark er blandt de 5 bedste lande i verden til at sikre et effektivt samspil mellem virksomheders samfundsansvar og virksomhedens nøgleinteressenter.

Rådet anbefaler:

- At *erhvervsliv og organisationer* gennemfører initiativer for at stimulere partnerskaber mellem virksomheder og NGO'ere – særligt i udviklingslande.
- At *regeringen – i samarbejde med erhvervslivet og organisationer* – iværksætter aktiviteter for at fremme bæredygtighed i detailhandelen.
- At *regeringen – i samarbejde med den finansielle sektor* – fortsat støtter den positive udvikling af ansvarlige investeringer og anbefaler investorer at tilslutte sig de FN støttede principper for ansvarlige investeringer – PRI.
- At *staten, regioner og kommuner* styrker arbejdet med strategisk samfundsansvar og ansvarlig indkøbspraksis.
- At *regeringen* arbejder aktivt for at inddrage samfundsansvar i undervisningssektoren, herunder folkeskolen, gymnasiet, efteruddannelse og de videregående uddannelser.

6. Initiativer på udvalgte områder

Indsatsområde 1: Strategisk samfundsansvar og globale frontløbere	
Initiativ	Beskrivelse
1.1. Facilitering af udbredelsen af strategisk samfundsansvar	Rådets undersøgelse viser, at mange – især SMV'er – ikke arbejder strategisk med samfundsansvar. SMV'er udgør 99,7 pct. af de danske virksomheder og næsten 87 pct. af de danske virksomheder har mindre end 10 ansatte. SMV'ere beskæftiger ca. 2/3 af medarbejderne i den private sektor, og tegner sig for mere end halvdelen af den samlede danske handel (import og eksport) med udviklingslande og vækstøkonomier. Derfor er der behov for at gøre det enklere og lettere for SMV'er

	<p>at komme i gang med at arbejde med samfundsansvar med respekt for internationale principper på området og ansvarlig leverandørstyring. Det kræver ikke udvikling af nye værktøjer, men derimod at de eksisterende værktøjer og netværk udbredes, forenkles og målrettes efter SMV'eres særlige behov. Der er behov for dels at videreudvikle indholdet og tilpasse det brugernes behov, og dels generelt at øge virksomhedernes kendskab til eksisterende redskaber¹³.</p> <p>Endvidere bør regeringen og erhvervsorganisationer samarbejde om at informere og skabe opmærksomhed om strategisk samfundsansvar som vækstmulighed for SMV'ere. Det kan eksempelvis ske i rådgivning til iværksættere og SMV'ere i erhvervsfremmesystemet. Samtidig er det vigtigt at gøre brug af de erfaringer, ledende virksomheder har gjort sig på området.</p>
<p>1.2. Strategisk forankring i bestyrelser</p>	<p>For at sikre forankring af forretningsdrevet samfundsansvar i danske virksomheders bestyrelser anbefaler Rådet, at der igangsættes initiativer for at styrke bestyrelsers arbejde med samfundsansvar. FN's Global Compact lancerede i foråret 2010 en guide til, hvordan og inden for hvilke specifikke områder, bestyrelsens medvirken kan styrkes i forhold til virksomhedens implementering af samfundsansvar og Global Compact. Rådet anbefaler, at der udarbejdes en dansk version, der også inkluderer "best practice" eksempler fra førende danske virksomheder på området. Desuden anbefales det, at samfundsansvar inkluderes i uddannelse af bestyrelsesmedlemmer. UNDPs Nordiske Kontor tilbyder assistance til at udvikle dette område.</p>
<p>1.3. Flere globale frontløbere inden for samfundsansvar</p>	<p>Forventningerne til store virksomheder, der opererer over hele verden skærpes i disse år. Som eksempler herpå kan nævnes, at FN's Global Compact i juni 2010 lancerede en ambitiøs model, der skal motivere internationalt ledende virksomheder til yderligere at forankre og styrkes deres indsats¹⁴. Formålet er, at disse globale frontløbere skal virke som inspiration for andre – særligt mindre – virksomheder og dermed være drivkraft for udviklingen.</p> <p>Med lov om redegørelse for samfundsansvar for de ca. 1000 største virksomheder, har den danske regering sat fokus på de større virksomheder. Det har skabt større åbenhed og en mere strategisk tilgang til samfundsansvar, hvilket kan inspirere andre virksomheder¹⁵. Det er vigtigt at holde fast i, at store virksomheder kan være drivkraft for udviklingen. Derfor anbefaler Rådet, at rege-</p>

¹³ I juni 2010 gennemførte DI og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen en brugerundersøgelse af KlimaKompasset. Det er derfor oplagt at revidere Klimakompasset på baggrund af denne undersøgelse.

¹⁴ Jf. UN Global Compact (2010): "Blueprint for Corporate Sustainability Leadership"

¹⁵ Økonomi- og Erhvervsministeriet (2010): "Samfundsansvar og rapportering – effekten af rapporteringskrav i årsregnskabsloven" <http://www.samfundsansvar.dk/sw64504.asp>

	<p>ringen i samarbejde med organisationer og virksomheder aktivt støtter og motiverer store danske virksomheder i at udvikle deres indsats i de kommende år, så flere bliver globale frontløbere. Det kan eksempelvis gennem dialog, benchmark, formidling af best practise eller prisuddeling. Disse aktiviteter bør ligeledes omfatte pilotprojekter med danske virksomheders anvendelse af ISO 26 000 med henblik på at vurdere fordele og ulemper ved, at danske virksomheder anvender denne standard, som grundlag for deres arbejde med samfundsansvar.</p>
<p>Indsatsområde 2: Respekt for internationale principper</p>	
<p>2.1. Danmark i front på menneskerettigheder og erhvervsliv</p>	<p>En helt særlig international udvikling vedrører spørgsmålet om menneskerettigheder og erhvervsliv. FN's særlige repræsentant for menneskerettigheder og erhverv, John Ruggie skal komme med anbefalinger på dette område i 2011, som derefter forventes vedtaget af FN. Anbefalingerne vil rette sig til såvel stater som virksomheder. Europa Kommissionen vil med sin kommende strategi for CSR lægge sig tæt op ad disse anbefalinger. Danmark har i en årrække haft en stærk profil i forhold respekt af menneskerettighederne, særligt i forhold til medarbejderområdet herhjemme. Derfor finder Rådet, at Danmark bør sætte sig som mål at lægge sig i spidsen for at gennemføre og efterleve de kommende anbefalinger i praksis. Rådet vil derfor i 2011 komme med sine anbefalinger herom, når FN har taget stilling til John Ruggies anbefalinger.</p>
<p>2.2. Etablering af klage/mæglingsmekanisme</p>	<p>Rådet deler John Ruggie's opfattelse af behovet for velfungerende klagemekanismer ("Remedy"). Rådet påtænker derfor at udarbejde anbefalinger om klage- og/eller mæglingsmekanismer, som tilfredsstiller dette behov. I denne forbindelse vil Rådet blandt andet tage den eksisterende klagemulighed, OECD's nationale kontaktpunkt, samt mulighederne for at indføre ikke-retlige (non-judicial) klage og/eller mæglingsmekanismer i betragtning.</p>
<p>2.3. Global Compact mentorordning</p>	<p>UNDP's Nordiske Kontor har gennemført et pilotprojekt, hvor 10 Global Compact deltagere indgår i et mentorforløb med 5 etablerede Global Compact deltagere. Erfaringerne fra pilotprojektet er positive. Derfor anbefaler Rådet, at regeringen promoverer og udvider denne mentorordning over for nye deltagere i Global Compact. Således får flere virksomheder, ikke mindst små og mellemstore virksomheder, gavn af ordningen. Formålet med mentorordningen er at støtte nye deltagere i deres arbejde med at integrere Global Compacts ti principper og i at udarbejde den årlige fremskridtrapport. Rådet foreslår, at mentorordningen udvikles således, at deltagere i Global Compact tilbydes at deltage i en peer review (bedømmelse) process af deres fremskridtrapport. I praksis vil virksomhederne de sidste måneder op til afleveringen af den årlige fremskridtrapport til Global Compact få feedback og</p>

	sparring fra andre virksomheder. Formålet med peer review processen er at hjælpe nye deltagere i Global Compact med deres første afrapportering samt bidrage med best-practises indenfor rapportering.
2.4. Udbredelse af ISO 26000	<p>Danmark spillede en aktiv rolle ved vedtagelsen af den vejledende standard for samfundsansvar, ISO 26000. Derfor er det oplagt, at Danmark bliver foregangsland, hvad angår anvendelsen og udbredelsen af den nye standard, som betoner vigtigheden af multi-stakeholder samarbejde.</p> <p>Rådet opfordrer derfor regeringen – i samarbejde med Rådet, Dansk Standard og andre relevante aktører – til at gennemføre et antal pilotprojekter med anvendelse af standarden som grundlag for såvel virksomheders, myndigheders og organisationers arbejde med samfundsansvar. På grundlag af en evaluering af disse pilotprojekter vil Rådet formulere mål for udbredelse af standarden i de kommende år blandt danske virksomheder, organisationer og myndigheder og udbrede kendskabet til ISO 26000 gennem opmærksomhedsskabende aktiviteter, vejledninger og netværksaktiviteter.</p>
2.5. Styrkelse af 2015-mål som ramme for arbejdet med samfundsansvar	FN's otte globale udviklingsmål (Millennium Development Goals) er en vigtig ramme for danske virksomheders arbejde med samfundsansvar. Derfor anbefaler Rådet, at regeringen udarbejder en guide, der vejleder om og giver praktiske eksempler på, hvordan FN's 2015-mål kan bruges som udgangspunkt for innovation og konkrete initiativer i virksomhederne. Guiden skal udvikles i overensstemmelse med FN's Global Compact. Ligeledes kan organisationer bidrage ved at formidle 2015-målene og FN's anbefalinger om menneskerettighederne, så de bliver relevant for hverdagen i en dansk virksomhed.
Indsatsområde 3: Kommunikation & rapportering	
Initiativ	Beskrivelse
3.1. Styrkelse af rapportering om samfundsansvar	<p>Der er blandt internationale virksomheder og investorer i stigende grad opbakning til de internationale retningslinjer for rapportering om samfundsansvar, Global Reporting Initiative (GRI). GRI er et godt udgangspunkt for virksomheder, der ønsker at rapportere om deres samfundsansvar. Samtidig går den internationale tendens i forhold til rapportering i retning af <i>integreret rapportering</i>. Det betyder, at rapportering om samfundsansvar ikke sker i en særskilt bæredygtighedsrapport, men som en integreret del af den finansielle årsrapport.</p> <p>Med den nye lov om store virksomheders og investorers rapportering om samfundsansvar er Danmark på nuværende tidspunkt i en international førerposition i forhold til rapportering om samfunds-</p>

	<p>ansvar. Samtidig er det dog kun et mindre antal danske virksomheder, som på nuværende tidspunkt rapporterer integreret eller rapporterer efter GRI. Endvidere viser undersøgelsen af første års rapportering efter den nye danske lov, at den grundlæggende rapportering de kommende år bør forbedres på nogle områder.</p> <p>Rådet finder derfor, at hvis den stærke danske udgangsposition på dette område skal fastholdes også fremover, er der behov for løbende at styrke og forbedre danske virksomheders rapportering. Rapportering er imidlertid samtidig en væsentlig administrativ byrde, og Rådet lægger derfor vægt på, at denne udvikling sker på en måde, som er til gavn for såvel regnskabsudarbejdere som regnskabsbrugere.</p> <p>Derfor anbefaler Rådet, at regeringen tager initiativ til at etablere et netværk for rapportering om samfundsansvar, som kan danne ramme for en løbende dialog mellem myndigheder, virksomheder, revisorer og investorer om danske virksomheders rapportering om samfundsansvar i forhold til den internationale udvikling på området. Et sådant netværk bør forholde sig såvel til rapportering efter den danske lov som til fremskridtsrapporter til Global Compact, integreret rapportering og GRI. Der bør også ske en koordinering med EU Kommissionen og det amerikanske børstilsyn, SEC, der begge har aktuelle initiativer på vej. Det kan endelig også være ramme for pilotprojekter eller andre aktiviteter med henblik på, at flere især store danske virksomheder får erfaring med integreret rapportering.</p>
<p>3.2. Kortlægning af rapportering om samfundsansvar</p>	<p>Rådet anbefaler regeringen at foretage en årlig undersøgelse af danske virksomheders rapportering om samfundsansvar og herunder danske virksomheders opfyldelse af det nye lovkrav om redegørelse for samfundsansvar og udbyttet af denne indsats set fra såvel virksomhedens som interessenternes side. Dette med henblik på at pege på eksempler på ”best-practise” og på rapportering i henhold til fremskridtsrapportering til Global Compact, Global Reporting Initiative (GRI) og integreret rapportering (jf. initiativ 3.1.).</p>
<p>3.3. Udbrede kendskab til toolkit om bæredygtig markedsføring</p>	<p>Der er nationalt og internationalt udviklet en række redskaber og vejledninger om bæredygtig kommunikation og markedsføring. Rådet anbefaler regeringen at øge danske virksomheders kendskab til og brug af sådanne relevante værktøjer og/eller tage initiativ til at udvikle tilsvarende danske versioner – i samarbejde med relevante organisationer og virksomheder.</p>

Indsatsområde 4: Et gunstigt klima for samfundsansvar – forbrugere, investorer, organisationer og det offentlige	
Initiativ	Beskrivelse
4.1. Stimulering af partnerskaber	Rådet anbefaler, at regeringen stimulerer multistakeholder partnerskaber mellem virksomheder, organisationer og NGO'ere (såvel nationale som lokale NGO'ere). Det kan for eksempel ske ved at give virksomheder og organisationer viden om fordelene ved partnerskaber og praktisk hjælp til indgåelse af partnerskaber ved at videreudvikle den eksisterende portal PartnershipPractice ¹⁶ .
4.2. Fleksibelt koncept for bæredygtighed i detailhandlen	Det økologiske marked er det eneste 'bæredygtige marked', der for alvor er slået igennem hos forbrugerne ¹⁷ . Sammenholdt med at forbrugerne generelt ønsker at forbruge mere bæredygtigt ¹⁸ , må det konstateres, at der er et stort potentiale for øget salg af bæredygtige varer i den danske detailhandel. Rådet anbefaler, at regeringen – i tæt samarbejde med detailhandlen, (primær) producenter, leverandører og andre vigtige aktører – iværksætter en indsats, der fremmer salget af bæredygtige varer.
4.3. Fokus på investorers viden om ansvarlige investeringer	Ansvarlige investeringer forudsætter, at investorer sætter fokus på krav til miljøbeskyttelse, sociale forhold og god selskabsledelse. Rådet anbefaler, at regeringen fortsat understøtter den positive udvikling af investorernes indsats på området ansvarlige investeringer. Rådet opfordrer danske investorer til at tilslutte sig de FN støttede principper for ansvarlige investeringer – PRI. Regeringen har netop udgivet "Vejledning om ansvarlige investeringer" ¹⁹ . Rådet opfordrer regeringen til at udbrede investorernes kendskab til denne vejledning og løbende følge op og forbedre vejledningsindsatsen – særligt med fokus på anvendelsen af PRI og på private investorers deltagelse i etiske investeringsforeninger.
4.4. Strategisk samfundsansvar i den offentlige sektor	I forhold til den offentlige sektor indeholder regeringens handlingsplan fra 2008 markante initiativer, som der imidlertid er behov for at konsolidere og på særlige områder udbygge i de kommende år. Rådet anbefaler, at offentlige organisationer ligesom private virksomheder arbejder strategisk med samfundsansvar. Offentlige organisationer har et naturligt samfundsansvar at forvalte, om end de fungerer under andre vilkår end private virksomheder. Hidtil er der kun begrænsede erfaringer med, at offentlige institutioner inddrager samfundsansvar i deres virke. I de kommende år anbefaler Rådet derfor, at der gennemføres pilot-

¹⁶ www.partnershippractice.dk

¹⁷ Økologiske varer udgør ca. 7 % af de samlede marked for fødevarer. Kilde: Danmarks Statistik/COOP

¹⁸ Forbrugerredegørelse 2008.

¹⁹ Vejledning kan downloades fra www.samfundsansvar.dk

	forsøg med inddragelse af samfundsansvar i forskellige typer af offentlige organisationer og myndigheder. I relevant omfang kan udenlandske erfaringer også inddrages i disse pilotforsøg. På baggrund heraf bør regeringen tage stilling til mulighederne for udbredelse af samfundsansvar i den offentlige sektor.
4.5. Tværoffentlig indsats for an- svarlig indkøbs- praksis	<p>Den offentlige sektor køber årligt ind for omkring 160 milliarder kr. Staten og den offentlige sektor bør udnytte denne mulighed til at skabe ansvarlig vækst. Rådet finder det derfor både rigtigt og nødvendigt, at regeringen i sin handlingsplan for virksomheders samfundsansvar (2008) fokuserer på offentlige indkøb.</p> <p>Rådet anbefaler regioner og kommuner at styrke indsatsen for at stille realistiske og hensigtsmæssige krav til samfundsansvar i offentlige indkøb. Kommunerne indsats er afgørende, da 2/3 af det offentliges indkøb varetages af kommunerne²⁰. For eksempel kan kommuner deltage i Miljøministeriets 'Partnerskab for offentlige grønne indkøb' for at styrke indsatsen på området. Partnerskabet er en vigtig platform og genvej for kommunerne til at indarbejde grønne krav i indkøbet. Endelig er partnerskabet et vigtigt forum til at dele viden og løsninger på det grønne indkøbsområde kommunerne i mellem.</p> <p>Derudover finder Rådet, at staten, regioner og kommuner bør samarbejde om at udarbejde en fælles indkøbsvejledning, der på en enkel og overskuelig måde kan vejlede indkøbere, om hvordan de skal forholde sig på dette område, uanset om der er tale om et statsligt eller kommunalt indkøb. For eksempel er det oplagt med udgangspunkt i det nordiske CSR-Kompas²¹ at udvikle et online redskab om offentlige indkøb. Imidlertid er det afgørende, at fremtidige ændringer af den offentlige indkøbspraksis sker under hensyntagen til, at mindre virksomheder fortsat skal finde det attraktivt at byde på offentlige kontrakter.</p> <p>Endelig anbefaler Rådet, at regeringen tager initiativ til en drøftelse i EU-regi af, om de gældende EU-regler i tilstrækkelig grad gør det muligt at inddrage virksomheders samfundsansvar i forbindelse med offentlige indkøb.</p>
4.6. Undervisning i samfundsansvar	Hvis Danmark skal opnå globalt lederskab i ansvarlig vækst forudsætter det, at virksomhedernes ledere og medarbejdere forstår betydningen af samfundsansvar. Vi skal som borgere bidrage til

²⁰ Miljøstyrelsen -

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Miljoeindsats_paa_tvaers/baeredygtige_indkoeb/

²¹ I øjeblikket opgraderes og videreudvikles det danske online redskab CSR-Kompasset om ansvarlig leverandørstyring i samarbejde med de andre nordiske lande. Målet er at udvikle fem nationale versioner af det samme redskab. I dette samarbejde er der kommet forslag om at udvikle et kompas om offentlige indkøb fra de svenske og norske partnere.

	<p>en bæredygtig udvikling og som forbrugere være bevidste om ansvarligt forbrug, der samtidig kan være drivkraft for samfundsansvar i erhvervslivet. Vi skal som medarbejdere og ledere i erhvervslivet forstå, hvad samfundsansvar betyder for den forretningsmæssige drift. Vi skal som investorer og långivere have viden om, hvad samfundsansvar betyder for en virksomheds langsigtede konkurrenceevne. Derfor er det nødvendigt aktivt at inddrage samfundsansvar i undervisningssektoren i folkeskolen, gymnasiet, de videregående uddannelser og i efteruddannelse. Underviserne skal inspireres til at integrere samfundsansvar i eksisterende faglige udbud med udgangspunkt i FN's 'Principles for Responsible Management Education' (PRME)²². Rådet opfordrer til, at samfundsansvar og bæredygtighed integreres i fagdisciplinerne. Især de erhvervsrettede uddannelser i Danmark har i flere år fokuseret på samfundsansvar i undervisningen. Rådet anbefaler, at der etableres et nationalt netværk blandt undervisere især på de erhvervsrettede uddannelser, som har til formål at sikre en systematisk integration af forståelsen for strategisk samfundsansvar blandt næste generations ledere og medarbejdere.</p>
<p>4.7. Udvikling af tiltag der kan fremme virksomheders incitament til samfundsansvar</p>	<p>Det offentlige forsøger på mange forskellige måder at sikre et større samfundsansvar blandt danske virksomheder. Men der findes ikke noget overblik over, hvordan det offentlige fremmer og hæmmer virksomhedernes incitament til at arbejde med samfundsansvar. Derfor foreslår Rådet at kortlægge, hvilke elementer i offentlig regulering, service og indkøb, der skaber hvilke incitament. Dette med henblik på at udvikle tiltag, der kan tilskynde virksomhederne til at arbejde med samfundsansvar.</p> <p>Kortlægningen skal være tværoffentlig og virksomhedscentreret og omhandle de relationer med det offentlige, der tilskynder virksomheder til at arbejde med samfundsansvar. På baggrund af kortlægningen, kan Rådet efterfølgende udvikle tiltag til regeringen, der vil øge virksomhedernes incitament til at tage et samfundsansvar. Tiltagene kan med fordel udvikles i samarbejde med relevante myndigheder, interessenter og virksomheder. Kortlægningen kan for eksempel gennemføres af den tværministerielle udviklingsenhed MindLab²³ i samarbejde med relevante virksomheder, erhvervsorganisationer og NGO'ere.</p>

²² I 2007 udarbejdede en task force bestående af 60 dekaner, rektorer og repræsentanter for handelshøjskoler og universiteter seks principper for ansvarlig ledelsesuddannelse – koordineret af FN's Global Compact. Principper udgør en global platform for ansvarlig ledelsesuddannelse og omhandler både undervisning og forskning i bæredygtighed. På nuværende tidspunkt er der tre danske medlemmer af PRME.

²³ MindLab er del af Økonomi- og Erhvervsministeriet, Skatteministeriet og Beskæftigelsesministeriet.

7. Medlemmer af Rådet for Samfundsansvar

Formandskab

Mads Øvlisen (Formand)

- Adjungeret Professor i Corporate Social Responsibility ved Copenhagen Business School og medlem af FN's Global Compact bestyrelse

Lise Kingo (Næstformand)

- Koncerndirektør i Novo Nordisk A/S

Sagkyndige medlemmer

Mette Morsing

- Professor og leder af Center for Corporate Social Responsibility, Copenhagen Business School

Peder Michael Pruzan-Jørgensen

- Managing Director i Business for Social Responsibility/Europe

Organisationer

AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd

(www.ae.dk)

- LO-sekretær Marie-Louise Knuppert

Dansk Erhverv

(www.danskerhverv.dk)

- Globaliseringschef Ole Schmidt

Dansk Initiativ for Etisk Handel

(www.dieh.dk)

- Judith Kyst, Bestyrelsesformand i DIEH

DI

(www.di.dk)

- Direktør Tine Roed

Finansrådet

(www.finansraadet.dk)

- Underdirektør Susanne Dolberg

Forbrugerrådet

(www.forbrugerraadet.dk)

- Afdelingschef Mette Boye, Forbrugerrådets sekretariat

Forsikring & Pension, ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond
(www.forsikringogpension.dk)

- Koncernchef, Stine Bosse, TrygVesta A/S

Håndværksrådet
(www.hvr.dk)

- Udviklingschef Henning Høy Nygaard

Landbrug & Fødevarer
(www.lf.dk)

- Direktør Claus Sjøgaard-Richter

Ledernes Hovedorganisation
(www.lederne.dk)

- Afdelingschef Kim Møller Laursen

Rederiforeningen
(www.shipowners.dk)

- Head of Group Sustainability, Annette Stube, A.P. Møller – Mærsk A/S

Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling
(www.rbenet.dk)

- Forbrugerpolitisk direktør Mogens Werge, COOP Danmark A/S

92-gruppen
(www.92grp.dk)

- Rådgiver - menneskerettigheder og erhverv, Sanne Borges, Amnesty International